

VAI TRÒ NGƯỜI LÃNH ĐẠO ĐỨC TÍNH – NGHỆ THUẬT

*Giuse Nguyễn Đình Mạnh Trường
Huấn Luyện Viên Cao Cấp*

I. ĐỊNH NGHĨA TỔNG QUÁT:

Người lãnh đạo là người đứng đầu, là người hướng dẫn, chỉ huy một đơn vị, một tổ chức, một đoàn thể. Nói một cách khác, người lãnh đạo là người có khả năng chỉ huy và hướng dẫn kẻ khác trong phạm vi và trách nhiệm của mình.

Người lãnh đạo tài giỏi, thành công trong việc chỉ huy, hướng dẫn, điều khiển v.v... Ngoài khả năng và kiến thức hơn người, người lãnh đạo còn cần phải hội đủ những đức tính cần thiết và nghệ thuật lãnh đạo một cách khôn khéo để đem lại sự thành công và kết quả tốt đẹp cho đơn vị mình, cho tổ chức hay đoàn thể mà mình trực tiếp chịu trách nhiệm và hướng dẫn.

II. VAI TRÒ NGƯỜI LÃNH ĐẠO TRONG PHONG TRÀO TNTT:

Trong phạm vi của Phong Trào TNTT và trong phạm vi của đề tài này, chúng ta sẽ bàn thảo sơ lược về vai trò của người lãnh đạo trong Phong Trào TNTT mà trong đó Đức Tính và Nghệ Thuật Lãnh Đạo là những điều kiện phải có nhằm đem lại sự thành công trong vai trò lãnh đạo của người Huynh Trưởng Thiếu Nhi Thánh Thể, nhất là trong việc hướng dẫn và điều khiển một đoàn thể Công Giáo Tiến Hành.

Huynh Trưởng là người lãnh đạo, là một nhà giáo, là người anh, người chị; là một vị tướng chỉ huy một đơn vị v.v... Ngoài tư cách, tác phong và một đời sống đạo đức hơn người. Vai trò lãnh đạo của người Huynh Trưởng TNTT còn cần phải hội đủ những đức tính cần thiết và đòi hỏi một nghệ thuật chỉ huy khéo léo để có thể hướng dẫn các em trở thành con người kiên toàn và một kitô hữu hoàn hảo theo như tôn chỉ và mục đích của Phong Trào đã đề ra.

III. NHỮNG ĐỨC TÍNH CẦN PHẢI CÓ TRONG VAI TRÒ LÃNH ĐẠO:

- 1. Tự Trọng:** Tự trọng ở đây là sự ý thức trách nhiệm. Hiểu rõ trách nhiệm và sứ mệnh của mình và phải chu toàn trách nhiệm cách chu đáo, không trốn tránh, bỏ nửa chừng. Không ỷ lại vào người khác. Tự trọng còn có nghĩa là có tinh thần kỷ luật cho chính mình, luôn giữ đúng giờ đúng giấc nhằm tạo thêm uy tín trong việc lãnh đạo.
- 2. Tự Tin:** Tin tưởng vào vai trò của mình, tin tưởng nơi sự quyết định của mình khi đặt quyền lợi chung lên trên quyền lợi cá nhân. Không lùi bước trước những khó khăn trở ngại.
- 3. Tự Chủ:** Cần phải biết làm chủ chính mình, mà muốn được như vậy thì phải có được sự bình tĩnh, sáng suốt nhận định vấn đề, không để các ảnh hưởng khác xen vào trong các vấn đề đòi hỏi sự quyết định của mình.
- 4. Vui Tươi, Hòa Nhã:** Luôn có một tâm hồn vui tươi, cử chỉ và cung cách hòa nhã, trong lời nói cũng như trong hành động. Không ai muốn gần người có cái khuôn mặt cau có, ăn nói thiếu hòa nhã và có những cử chỉ cộc cằn.
- 5. Khoan Dung Độ Lượng:** Luôn đối xử với người chung quanh cũng như thuộc cấp với một tâm hồn khoan dung độ lượng, dễ tha thứ khi kẻ khác lầm lỗi. Không bắt bẻ, vạch lỗi và buộc lỗi. Một trái tim đầy tình thương và một tâm hồn đại lượng luôn luôn là liều thuốc hữu hiệu chữa mọi sự hiềm khích, buồn phiền.

6. **Công Bằng Bác Ái:** Công bằng trong tất cả mọi việc và cư xử với nhau trong tình bác ái huynh đệ. Công bằng trong vấn đề thưởng phạt; bác ái thương yêu và sẵn sàng giúp đỡ khi cần đến.
7. **Bình Tĩnh, Sáng Suốt:** Có bình tĩnh thì mới có được sự sáng suốt để giải quyết vấn đề. Người lãnh đạo luôn luôn cần có được sự bình tĩnh khi gặp những thử thách, những khó khăn gặp phải ngoài sự dự liệu trong lúc thi hành công việc. Bình tĩnh phân tích từng vấn đề và sau đó tìm giải pháp để giải quyết vấn đề.
8. **Cầu Tiên:** Luôn luôn tạo cơ hội để học hỏi thêm, trau dồi thêm kiến thức cho mình. Nên nhớ rằng khi bạn đứng lại tức là bạn đang đi lùi rồi đấy.
9. **Khiêm Nhường, Phục Thiện:** Người lãnh đạo cũng đòi hỏi phải có đức tính khiêm nhường, trong lời nói cũng như trong hành động. Thắng không kiêu, bại không nản. Biết nhận lỗi và phục thiện khi biết mình lầm lỗi.
10. **Thành Thật, Gương Mẫu:** Sự thành thật luôn làm cho người khác tôn trọng và kính phục. Nếp sống gương mẫu để cấp dưới noi theo.

IV. NGHỆ THUẬT LÃNH ĐẠO:

Lãnh đạo là cả một nghệ thuật. Mà đã là nghệ thuật thì cần phải học hỏi, trau dồi liên tục mới đạt được kết quả trong vai trò lãnh đạo. Một cách tổng quát, nghệ thuật lãnh đạo là một phương thức bao gồm nhiều yếu tố phải có của người lãnh đạo để có thể chỉ huy, hướng dẫn, điều hành một tập thể sao cho thành công và gặt hái được nhiều kết quả tốt đẹp. Không những thế, còn được sự tuân phục, mến phục và hết lòng cộng tác của những người cộng sự viên và các cấp dưới quyền.

Vai trò lãnh đạo của người Huynh Trưởng TNTT thực sự quan trọng và khá phức tạp khi vai trò này đòi hỏi sự thành công về cả hai phương diện SIÊU NHIÊN và TỰ NHIÊN trong việc hướng dẫn và giáo dục thanh thiếu niên. Để đạt được sự thành công trong nghệ thuật lãnh đạo, người Huynh Trưởng lãnh đạo cần phải hội đủ những yếu tố sau đây:

1. **Biết Việc Mình Làm:**

- Hiểu rõ được công việc mình phải làm và sẽ làm, và quyết tâm hoàn tất công việc đó
- Lượng định trước khả năng của mình, các diễn tiến công việc từ khởi đầu cho đến lúc hoàn thành.
- Chuẩn bị và sắp đặt kế hoạch cũng như chương trình làm việc và thực hiện công việc chi tiết từng phần, từng giai đoạn.
- Cần có đầu óc tưởng tượng phong phú các diễn tiến của công việc mình làm sẽ như thế nào.
- Suy nghĩ, ước đoán và nhìn thấy trước các diễn tiến của công việc để có được những dự phòng chính xác hơn.
- Biết cách phân chia và xếp đặt đúng người, đúng chỗ.
- Biết lắng nghe ý kiến và sự phân tích của người khác và biết tập trung các sáng kiến để cho công việc được hiệu quả hơn.
- Biết linh động và biến báo khi cần.
- Tin tưởng vào công việc mình làm, tin tưởng vào người cộng sự viên mà mình đã trao phó trách nhiệm, tin tưởng vào lợi ích chung và mục đích cao cả của công việc và tự tin rằng mình có thể hoàn thành được cách tốt đẹp.

2. **Đắc Nhân Tâm:**

- Được sự mến phục và hết lòng hợp tác của các cộng sự viên và những cấp dưới quyền là đã đạt được một nửa của sự thành công trong nghệ thuật lãnh đạo. Muốn được như vậy, ngoài các đức tính đã được nêu như trên. Người lãnh đạo phải luôn có được sự khôn khéo và tế nhị trong cung cách đối xử với những trường cộng sự viên như:

- Luôn tỏ ra tinh thần liên kết, tương thân tương trợ lẫn nhau
- Có được tinh thần hiểu biết và thông cảm lẫn nhau trong mọi nơi mọi lúc
- Biết lắng nghe và tôn trọng ý kiến của nhau
- Tươi cười, niềm nở và thường xuyên thăm hỏi lẫn nhau.
- Đối với các cấp dưới quyền:
- Luôn tỏ ra sự thương yêu, dịu dặt, hướng dẫn và giúp đỡ tận tình, không nề hà khó khăn, không cau có, không thoái thác khi được nhờ tới.
- Lòng chân chính, không thiên vị
- Hiền lành, vui tươi để lúc nào cũng như sẵn sàng giang đôi tay đón nhận, che chở và săn sóc cấp dưới quyền trong tinh thần vô vị lợi.

3. Quyết Định Công Việc:

- Ai không biết quyết định thì đương nhiên sẽ không biết dịu dặt, chỉ huy kẻ khác. Người lãnh đạo phải là người có lập trường vững vàng, dứt khoát. Khi đã quyết định vấn đề gì thì phải quyết định thẳng thắn, dứt khoát. Quyết định rõ ràng, không có sự nửa chừng, ngập ngừng trong sự quyết định một vấn đề khi cần giải quyết và cần có sự quyết định của mình.

4. Truyền Lệnh:

- Thích Đáng: Tránh những lệnh vớ vẩn, lung tung
- Vô Tư, Hợp Pháp: Nhằm đem lại ích lợi chung, ích lợi cho kẻ khác và mang mục tiêu giáo dục
- Rõ Rệt: Truyền lệnh phải rõ rệt, ngắn gọn nhưng đầy đủ ý nghĩa và dễ hiểu cho người nhận lệnh
- Đơn Sơ, Tế Nhị: Dùng chữ dễ hiểu và lời nói tế nhị. Đừng nói: Tôi ra lệnh..., tôi cấm... để người nhận lệnh không cảm thấy bị tổn thương. Mà hãy thử nói: Tôi mong rằng... Tôi tin tưởng rằng anh/chị sẽ thực hiện được công việc đó trước ngày...
- Truyền lệnh và phải biết rõ là mình muốn gì: Cần có sự dẫn đo suy nghĩ trước khi ra lệnh để không phải truyền đi truyền lại mấy lần mới đúng ý mình muốn.
- Truyền những việc có thể làm được: Có nghĩa là phải biết khả năng và giới hạn của người nhận lệnh
- Truyền bằng cách hòa mình vào: Thay vì nói: Hãy làm... Mà hãy nói: Chúng ta cùng làm.... Truyền lệnh như lệnh đã được thực hiện rồi: Nhắc lại những cố gắng đã làm, rồi mớm việc sắp sửa làm, gợi ý hơn là ra lệnh.
- Phải theo dõi cách tổng quát và khôn khéo nhắc bảo để công việc được tiến hành cách đều đặn. Tuy nhiên không được xâm phạm, dẫm chân vào lãnh vực của người mà mình đã trao trách nhiệm.

Tóm lại, nghệ thuật lãnh đạo đòi hỏi sự kiên tâm học hỏi và trau dồi mỗi ngày, đòi hỏi sự nhẫn nại và cố gắng cải tiến trong cung cách xử thế, trong sự suy nghĩ, trong lời nói cũng như trong hành động. Hơn thế nữa, người Huynh Trưởng lãnh đạo trong Phong Trào TNTT còn cần phải có một đời sống nội tâm dồi dào, một nếp sống đạo đức gương mẫu để ơn Chúa Thánh Thần luôn soi sáng và hướng dẫn trong vai trò lãnh đạo mỗi ngày một tốt đẹp hơn.